

Z konfrontačnej gramatiky spisovnej slovenčiny a bulharčiny (systém neurčitých slovesných tvarov – neurčitok, slovesné podstatné meno)

Gabriela Imrichová

Inštitút rusistiky, ukrajinistiky a slavistiky,
Filozofická fakulta, Prešovská univerzita, Prešov

V našom príspevku sa venujeme dvom neurčitým slovesným tvarom, konkrétne neurčítku a slovesnému podstatnému menu. Ide o výskum neurčitých slovesných tvarov v dvoch slovanských jazykoch – spisovná slovenčina (západoslovanský jazyk) a spisovný bulharský jazyk (južnoslovanský jazyk). Venujeme sa synchrónnemu opisu, využívajúc v prvom rade opisnú a konfrontačnú metódu.

Slovesá sa definujú ako ohybné plnovýznamové slová, ktoré pomenúvajú nesamosťatné a v čase prebiehajúce, na rozdiel od prídavných mien, dynamické príznaky. Táto definícia je platná v slovenskej aj v bulharskej morfológii. Sloveso má bohatý a vnútorné členený systém slovesných tvarov, ktoré sa od seba odlišujú gramatickým významom a ich tvorba prebieha časovaním. V spisovnej slovenčine a bulharčine sa uskutočňuje delenie slovesných tvarov na základe:

1. formy (форма),
2. gramatického významu (граматично значение),
3. kmeňa (основа).

Podľa formy sú slovesné tvary **jednoduché** a **zložené** – **прости и сложни глаголни форми**; z hľadiska gramatického významu: **určité** a **neurčité** – **лични и нелични глаголни форми**; a posledné hľadisko – delenie jednoduchých slovesných tvarov podľa kmeňa v sebe zahŕňa **slovesné tvary prítomníkové** a slovesné tvary **neurčitkové**.

K neurčitým slovesným tvarom patria: prechodník, činné prídavné prítomné, činné prídavné minulé, trpné prídavné, slovesné podstatné meno a neurčitok. **Деепричастие** (prechodník), **сегашно деятелно причастие** (činné prídavné prítomné), **минало свършено деятелно причастие** (činné prídavné minulé dokonavé), **минало несвършено деятелно причастие** (činné prídavné minulé nedokonavé), **минало страдателно причастие** (trpné prídavné minulé), **отглаголни съществителни имена** (slovesné podstatné mená), **остатъци от инфинитива** (ostatky infinitívu) sú neurčité slovesné tvary (нелични глаголни форми) v bulharskej jazykovede. Tvorenie neurčitých slovesných tvarov v slovenskom jazyku sa uskutočňuje z prítomníkového a neurčitkového kmeňa.¹

Kvôli lepšiemu prehľadu si uvedené neurčité slovesné tvary uvedieme v tabuľke.

---

¹ V spisovnom bulharskom jazyku sa uskutočňuje tvorenie neurčitých slovesných tvarov z aoristového (starý, infinitívny kmeň), imperfektového a prítomného kmeňa.

Tabuľka 1. Neurčité slovesné tvary v spisovnej slovenčine a bulharčine

Neurčité slovesné tvary v spisovnej slovenčine	Neurčité slovesné formy v spisovnej bulharčine Нелични глаголни форми
prechodník	Деепричастие
činné prídavné príslovie	сегашно деятелно причастие
činné prídavné minulé	минало свършено деятелно причастие
trpné prídavné	минало страдателно причастие
slovesné podstatné meno	отглаголни съществителни имена
neurčitok	Остатъци от инфинитива
	минало несвършено деятелно причастие

Neurčitok (infinitív) je jednoduchý (vyjadrený jedným slovom) neurčitý slovesný tvar, ktorý v spisovnom slovenskom jazyku majú všetky slovesá. V spisovnom bulharskom jazyku sa infinitív ako gramatická kategória nezachoval, zachovali sa len zostatky tzv. skráteného infinitívu (остатъци от съкратен инфинитив). Infinitívom sa vyjadruje slovesná intencia a slovesný vid.

Tvorba infinitívu sa uskutočňuje z neurčitkového kmeňa², ku ktorému sa pripája prípona *-t'*³, napr. *vedie-t'*, *pracova-t'*, *písa-t'*, *kresli-t'*, *myslie-t'*, *písa-t'*, *uči-t' sa*, *telefonova-t'* (v spisovnej slovenčine, pretože v niektorých slovenských nárečiach sa zachoval pôvodný neurčitok s príponou *-ti*, napr. hontianske a novohradské nárečia; Krajčovič, 1988, s. 263, 265).

Spomenuli sme, že bulharská jazykoveda nedisponuje neurčitým slovesným tvarom – neurčitkom, využíva len zostatky skráteného infinitívu. Tento skrátený infinitív je infinitív, z ktorého odpadla pôvodná infinitívna prípona *-TI*. Ako vzor si môžeme uviesť staroslovienske sloveso v infinitíve *KAZATI*. Z tohto staroslovienského slovesa sa v súčasnom bulharskom jazyku zachoval len kmeň slovesa – *каза*. So sufixom *-tu* sa ešte môžeme stretnúť v niektorých bulharských nárečiach⁴ (napr. вода за пити – пиене, вода за мити – миене).

Starý infinitívny kmeň sa v súčasnosti využíva v troch slovesných výrazoch:

1. po slovesách *мога*, *смея*, a to najčastejšie v ich záporných formách (napr. *не мога каза*, *не можеш каза*, *не може каза*, *не можем каза*, *не можете каза*, *не могат каза*, *не смея направи*, *не смееш направи*, *не смее направи*, *не смеем направи*, *не смеете направи*, *не смеят направи*);

² V Morfológii slovenského jazyka sa na s. 436 uvádza, že infinitívny kmeň má dve podoby. Prvá podoba infinitívneho kmeňa je základom infinitívu (*myslie-t'*, *klama-t'*, *pozera-t'*, *číta-t'*, *maľova-t'*). Druhá podoba tohto kmeňa je osnova tvarov préterita. V dôsledku toho sa nazýva aj kmeňom préterita – minulého času (*pada-l*, *nieso-l*, *vide-l*, *pieko-l*, *telefonova-l*).

³ Konsonantické zakončenie infinitívu majú všetky západoslovanské jazyky a dva východoslovanské jazyky – ruský a bieloruský jazyk.

⁴ Macedónske a rodopské nárečia.

2. pri tvorbe záporných tvarov rozkazovacieho spôsobu, prostredníctvom záporných foriem *недей*, *недейте* (napr. *недей ходи*, *недей плака*, *недейте ходи*, *недейте плака*);

3. pri tvorbe archaického budúceho času prostredníctvom pomocného slovesa *ща* (napr. *носи ща*, *носи щеш*, *носи ще*, *носи щем*, *носи щете*, *носи щат*) (pozri Пашов, 1999, s. 214).

Tieto tvary archaického budúceho času sa v spisovnej bulharčine už nevyskytujú. Skôr sa s nimi môžeme stretnúť v niektorých nárečiach a v tvorbe významných bulharských spisovateľov ako Javorov, Christo Botev, Ivan Vazov a P. Slavejkov. Súčasní autori ich využívajú, ak chcú svojmu rozprávaniu dodať historický alebo dialektický ráz.

Okrem tzv. skráteného infinitívu (съкратен инфинитив) sa v minulosti v bulharskom jazyku vyskytovali aj tzv. свръхсъкратени инфинитивни форми (napr. *На чияка силом му земаш та силом не можеш му да*. – *Človeku silou môžeš vziať, ale nemôžeš silou mu dať*. – Петко Славейков; *Не мога да*. – *Nemôžem dať*.; *Не мога ти пе*. – *Nemôžem ti povedať*.).

V súčasnom spisovnom bulharskom jazyku sa neurčitá slovesná forma – infinitív vyjadruje tzv. da-konstrukciou (да-конструкция). Táto väzba pozostáva z dvoch členov. Prvým členom tohto zoskupenia je častica *да*, druhým komponentom je určitý tvar slovesa v prítomnom čase (napr. *да гледа* – *hľadať*, *да пише* – *písať*, *да чета* – *čítať*, *да говоря* – *hovoríť*, *да седя* – *sedieť*, *да уча се* – *učíť sa*). Okrem spojenia častice *да* a určitého tvaru slovesa sa v spisovnej bulharčine využíva aj spojenie dvoch určitých slovies prostredníctvom častice *да*. Prvé sloveso môže vyjadrovať dej vo všetkých troch časoch, v prítomnom čase (*искам да чета*, *искаш да четеш*, *иска да чете*, *искаме да четем*, *искате да четете*, *искат да четат*), minulom čase (*исках да чета*, *иска да четеш*, *иска да чете*, *искахме да четем*, *искахте да четете*, *искаха да четат* – aorist, *исках да чета*, *искаше да четеш*, *искаше да чете*, *искахме да четем*, *искахте да четете*, *искаха да четат* – imperfektum) a budúcom čase (*ще искам да чета*, *ще искаш да четеш*, *ще иска да чете*, *ще искаме да четем*, *ще искате да четете*, *ще искат да четат*). Druhé sloveso vyjadruje dej len v prítomnom čase. Pri konjugácii sa prvé sloveso mení podľa osoby a čísla. Druhé sloveso sa s prvým zhoduje v osobe a čísle.

Tabuľka č. 2. Sloveso *мога* (*môcť*) patrí k slovesám I. časovania (I. спряжение). Slovesá patriace do tohto časovania sú v prítomníkovom kmene zakončené na samohlásku **-е**.

1. os. sg.	мога да чета	1. os. pl.	можем да четем
2.	можеш да четеш	2.	можете да четете
3.	може да чете	3.	могат да четат

Tabuľka č. 3. K druhému časovaniu (II. спряжение) prislúchajú slovesá, ktoré majú prítomný kmeň zakončený na samohlásku **-и**. K tomuto časovaniu prináleží aj sloveso *уча се (učít' sa)*.

1. os. sg.	уча се да чета	1. os. pl.	учим се да четем
2.	учиш се да четеш	2.	учите се да четете
3.	учи се да чете	3.	учат се да четат

Tabuľka č. 4. Sloveso *започвам (začínat')* je v prítomníkovom kmeni zakončené na samohlásku **-а**. Slovesá s prítomným kmeňom na **-а** prináležia k tretiemu časovaniu (III. спряжение).

1. os. sg.	започвам да чета	1. os. pl.	започваме да четем
2.	започваш да четеш	2.	започвате да четете
3.	започва да чете	3.	започват да четат

Čo sa týka neosobných slovies (безлични глаголи), podmienka, že prvé sloveso sa pri časovaní mení v osobe a čísle, neplatí. Prvé sloveso zostáva vždy v tvare tretej osoby jednotného čísla (pozri tabuľku č. 5).

Tabuľka č. 5

1. os. sg.	трябва да гледам	1. os. pl.	трябва да гледаме
2.	трябва да гледаш	2.	трябва да гледате
3.	трябва да гледа	3.	трябва да гледат

Infinitív sa často označuje slovným spojením *základný slovníkový tvar* (pozri Mistrík, 1983, s. 137). Platí to len v slovenskej morfológii.

Verbá sa v bulharských prekladových slovníkoch neuvádzajú v infinitíve (základný tvar slovesa v slovenskej morfológii), ale sú uvedené v 1. osobe jednotného čísla, základnom tvare slovesa v bulharskej morfológii, na druhom mieste sa uvádza osobná prípona 2. osoby jednotného čísla, napr. *чета, -еш (čítam, čítaš); говоря, -иш (hovorím, hovoríš); пиша, -еш (píšem, píšeš); гледам, -аш (pozerám, pozeráš); търся, -иш (hľadám, hľadáš); мисля, -иш (myslím, myslíš); зная, -еш (viem, vieš)* (Zemková, 1977).

Slovesné podstatné meno – Отглаголно съществително име

V slovenskej aj v bulharskej morfológii sa uskutočňuje tvorenie podstatných mien rozličnými príponami, predponami, skladaním a odvodzovaním zo slovies a prídavných mien (napr. *krádež /kradnúť/, lopota /lopotiť/, vďačnosť /vďačiť/* – v spisovnom slovenskom jazyku; v spisovnom bulharskom jazyku – *градеж /stavba, budovanie/, забрана /zákaz, zábrana/, космба /kosba, kosenie/*). Slovesné podstatné mená sú utvorené od slovies prostredníctvom prípon **-tie, -nie, -enie** (*chyta-nie, stá-tie, nača-tie, pros-enie, kupova-nie, česa-nie, sia-tie, nes-enie, kos-enie, číta-nie, vola-nie*) v slovenskej morfológii a v bulharskej sa objavujú dve prípony: **-не, -ние** (*ходене, пиене, миене, прање, употребление, бденіе*). Je to „hybridný“ prvok, ktorý v sebe spája vlastnosti podstatných mien a slovies (Morfológia slovenského jazyka, 1966).

Slovesné podstatné meno je jednoduchý neurčitý slovesný tvar, ktorý je utvorený z infinitívneho kmeňa (slovenský jazyk). V bulharskej morfológii sa uskutočňuje tvorenie slovesných podstatných mien z dvoch kmeňov: **prítomníkového** (napr. *чета* /sloveso *čítať* v základnom tvare/ – *чете* /prítomníkový kmeň/, *чете-не* /slovesné podstatné meno; *зная* /vedieť/ – *знае* /prítomníkový kmeň/ – *знае-не* /slovesné podstatné meno/; *шия* /šit'/ – *шие* /prítomníkový kmeň/ – *шие-не* /slovesné podstatné meno/; *купувам* /kúpať/ – *купува* /prézentný kmeň/ – *купува-не* /slovesné podstatné meno/; *определям* /určovať/ – *определя* /prítomníkový kmeň/ – *определя-не* /slovesné podstatné meno/), aj z **aoristového kmeňa** (napr. *писа* /písať/ – *пише* /prítomníkový kmeň/ – *писа-не* /aoristový kmeň/ – *писа-не* /slovesné podstatné meno/; *маже* /mazať, potierať/ – *маже* /prítomníkový kmeň/ – *маза* /aoristový kmeň/ – *маза-не* /slovesné podstatné meno/).

Slovenskí jazykovedci používajú na označenie slovesného podstatného mena aj latinský termín **verbálne substantívum**. V slovenských gramatikách (pozri bibliografiu) sa ale uvádza, že slovesné podstatné mená sa netvoria z infinitívneho kmeňa, ale z tvaru trpného prídavia, ku ktorému sa pripája prípona **-ie**. Po podrobnom preštudovaní materiálu sa stotožňujeme s názorom F. Buffu, ktorý vo svojej štúdiu *Slovesné podstatné mená z hľadiska slovotvorného* sa pokúša dokázať, že slovesné podstatné meno je už „samostatný slovotvorný typ, z dnešného hľadiska nie vždy závislý od trpného prídavia“ (Buffa, 1966, s. 225), pretože je možné vytvoriť slovesné podstatné meno aj zo slovesa, z ktorého sa nedá vytvoriť trpné prídavia. F. Buffa v spomínanej štúdiu na s. 227 uvádza konkrétne príklady (slovesá typu *minúť*, *padnúť*, *biť*, *volať*, *rozumieť*, *česať*, *pracovať*, *vidieť*, *držať*, *nieť a robiť*); jeho konštatovanie potvrdzuje historickú súvislosť slovesných podstatných mien s tvarmi trpného prídavia (z pôv. *-t-ъje, *-n-ъje, *-en-ъje), ale zároveň tvrdí, že „pre dnešné tvorenie tzv. slovesných podstatných mien nemôžu byť už formy trpného prídavia východiskom“. Pri slovesnom podstatnom mene sa môžeme stretnúť aj s dvojtvarmi, napr. *prihranie* – *prihratie*, *zahnanie* – *zahnanie*, *kutie* – *kovanie* (ak má sloveso v trpnom prídaví dva tvary); v bulharskom jazyku: *плакане* – *плачене* (*плаках*, *плача*), *стригане* – *стрижене* (*стригах*, *стрижа*), *стояне* – *стоене*.

Slovenské slovesné podstatné mená je možné vytvoriť od sloves dokonavého a nedokonavého vidu – slovesné podstatné mená si zachovávajú rozdiel v slovesnom vide (napr. *vrátenie* /dokonavý vid/ – *vracanie* /nedokonavý vid/), *zrezanie* /dokonavý vid/ – *zrezávanie* /nedokonavý vid/, *určenie* /dokonavý vid/ – *určovanie* /nedokonavý vid/, *znemožňovanie* /nedokonavý vid/ – *znemožnenie* /dokonavý vid/, *prosenie* /nedokonavý vid/ – *poprosenie* /dokonavý vid/); od nedokonavých stavových sloves (*snažiť sa* – *snaženie*, *šedivieť* – *šedivenie*, *bohatnúť* – *bohatnutie*, *šumieť* – *šumenie*, *bolieť* – *bolenie*); od neosobných sloves (*mrholiť* – *mrholenie*, *snežiť* – *sneženie*); od zvratných aj nezvratných sloves. Ak sa slovesné podstatné meno tvorí od zvratného slovesa, morféma *sa*, *si* sa obyčajne vypúšťa (napr. sloveso *dotknúť sa* – *dotknutie*). Ale pre odlíšenie zvratného slovesa od nezvratného sa táto morféma ponecháva (*učenie* – *učenie sa* /*učiť* – *učiť sa*/, *zdokonaľovanie* – *zdokonalenie sa* /*zdokonaľiť* – *zdokonaľiť sa*/). Slovesné podstatné mená sa netvoria od neprechodných sloves typu *ísť*, *pomôcť*.

Slovesné podstatné mená (SPM) v bulharskej morfológii sa utvárajú zo sloviess dokonavého a nedokonavého vidu – slovesné podstatné mená na **-ние**. Ale SPM na **-не** je možné vytvoriť len zo sloviess nedokonavého vidu.

Slovesné podstatné meno je stredného rodu, napr. *čítanie, hovorenie, písanie, четене, плакане*; v bulharskej morfológii môže mať slovesné podstatné meno aj člen **-то** (rovnako ako podstatné mená stredného rodu), napr. *четене-то, рисуване-то, допускане-то*. V slovenskej jazykovede sa skloňuje podľa vzoru vysvedčenie. Pri skloňovaní SPM neplatí pravidlo o rytmickej krátene (SPM utvorené od sloviess *даť са, кляти, окриати, виати, хриати, лиати, смияти* са а их предпоставных одводеня).

Prípona **-ние** do spisovného bulharského jazyka opätovne prenikla z cirkevno-slovanského а ruského jazyka. Používa sa на означаване абстрактного пойма алеко предмета (абстрактнейши tvar) на раздйел од SPM на **-не**, котрй означае самотный дей (конкретнейшиа форма). SPM на **-ние** маю ближше к подставным менам неж ку словесам (незачоваваяу си ниакую словесную граматическую категорию (позри табулку ч. 6).

Табулка ч. 6

Slovesné podstatné meno на -не означаюше дей	Slovesné podstatné meno на -ние означаюше абстрактный пойма
събирание (zbieranie)	събрание (schôdza, zhromaždovanie)
писане (písanie)	писание (dielo, spis)
ходене (chodenie)	
падане (padanie)	
упояване (opájanie)	упоение (opojenie)
търпене (znášanie, trpenie)	търпение (trzeplivosť)

Prípona **-ние** са považuje за старши вариант prípony **-не**. V súčasnom bulharskom spisovnom jazyku са чащеше vyskytujú а používajú slovesné podstatné мена закончене на príponu **-не**. V minulosti са проявowała орачнa тенденция. Конкретне в чaсе народného обродения (celé 19. storočie) са в преважней väčшине objavujú slovesné podstatné мена на **-ние**. Postupne алеко dochádza к vytlačaniu týchto foriem (nemohli konkurovať frekventovanejšým SPM с príponou **-не**), до popredia са доставajú podstatné мена закончене на príponu **-не**, případне боли nahradенe kratšími podstatnými менами (snaha eliminovať cirkevno-slovanský а ruský vplyv). Namiesto termínu *Министерство на народното просвещение* (*Ministerstvo národnej osvety*) са používa termín *Министерство на народна просвета*. Ako príklad си еше мōžeme uviesť slovesné podstatné мена с príponou **-ние** spolu с их kratším variantom, котрй ма rovnaký slovesný koreň: *употребление – употреба* (*použitie*), *пробуждение – пробуда* (*prebudenie са*), *стремление – стремеж* (*snaha*), *творение – творба* (*tvorba*), *утешение – утеха* (*útecha*), *дарение – дар* (*dar*). V súčasnosti маю slovesné podstatné мена на **-ние** чащеше použitie в literárnom jazyku, prípona **-не** са заса používa в spisovnom bulharskom jazyku.

Bulharské slovesné podstatné meno са мōже спаят с подставным меном, котрй означае priamy объект дея. Toto spojenie са uskutočňuje prostredníctvom predložky **-на** алеко безпредложковým spojením. Безпредложковé spojenie slovesného podstatného мена а подставného мена је мōжне len vtedy, ак је slovesné podstatné meno за-

končené na príponu **-не** a nemá člen. Ak má slovesné podstatné meno člen, v takomto prípade je vypustenie predložky neprípustné.

Pri slovesných podstatných menách na **-ние** sa vypustenie predložky neprípúšťa. Nemôžeme povedať „*опрощение греховете*“, správny je výraz *опрощение на греховете*. Takéto spojenie (spojenie slovesného podstatného mena a podstatného mena bez použitia predložky) je dôkazom tzv. slovesnosti bulharských slovesných podstatných mien. Aj keď je prípustné túto predložku vypustiť, predsa prirodzenejšie je nevypúšťať ju. Od predložky sa upúšťa predovšetkým vtedy, ak je vo vete použitých niekoľko predložiek, napr. *Искане на оставката на правителството на консерваторите*, ale správne je aj *Искане оставката на правителството на консерваторите*. Vypustením predložky sa zníži počet opakujúcej sa predložky a aj jazyk je prirodzenejší. Oba výrazy, či už s predložkou, alebo bez predložky, sú správne, ale pre prípad možného pochybenia je lepšie a správnejšie túto predložku **-на** zachovať. Môžeme si byť istí, že sme neurobili žiadnu gramatickú chybu. V slovenskej morfológii väzba slovesného podstatného mena a podstatného mena je vyjadrená genitívom (bezpredložkovo), porovnaj *dosiahnuť úspech* (akuzatív) – *dosiahnutie úspechu* (genitív), *pripravovať oslavu* (akuzatív) – *pripravovanie oslavy* (genitív), *kopnúť loptu* (akuzatív) – *kopnutie lopty* (genitív).

Na záver sa ešte zmienime o množnom čísle slovesných podstatných mien. Plurál sa tvorí príponou **-nia, -tia, -enia** (v slovenskom jazyku), v bulharskej morfológii príponami **-ня, -ета** (*внасяние – внасяния /dovážanie – dovážania/, счупване – счупвания /rozbitie, zlámание – rozbitia, zlámания/, пране – пранета /pranie – prania/, пиене – пиенета /pitie – pitia/*). Týmito príponami môžu tvoriť množné číslo len slovesné podstatné mená utvorené príponou **-не**. Slovesné podstatné mená na **-ние** na tvorbu plurálu využívajú len príponu **-ня**. Keďže jedna plurálová prípona je spoločná, občas dochádza k situácii, že nastáva zhoda v množnom čísle, napr. *мълчане – мълчания а мълчание – мълчания*. To je prípad, keď sa zhodujú úplne. Ale obyčajne sa odlišujú v prízvuku alebo vo fonetickej štruktúre. Tak napríklad v prízvuku: *сечене – сечения а сечение – сечения а* vo fonetickej štruktúre *наказване – наказвания а наказание – наказания*.

Slovesné podstatné mená sa využívajú predovšetkým v administratívnych, publicistických a vedeckých textoch.

Literatúra:

БОЯДЖИЕВ, Тодор – КУЦАРОВ, Иван – ПЕНЧЕВ, Йордан: Съвременен български език. София: Издателска къща „Петър Берон“ 1999.

BUFFA, František: Slovesné podstatné mená z hľadiska slovotvorného. In: Slovenská reč, 1966, roč. 31, č. 1, s. 225 – 228.

Грамматика на съвременния български книжовен език. Том II. Морфология. София: БАН 1983, с. 209 – 386.

Krátky slovník slovenského jazyka. 4. vyd. Red. J. Kačala a kol. Bratislava: Veda 2003.

KUFNEROVÁ, Zlata: Stručná mluvnice bulharštiny. Praha: Academia 1990.

Morfológia slovenského jazyka. Red. J. Ružička. Bratislava: Vydavateľstvo SAV 1966.

MISTRÍK, Jozef: Moderná slovenčina. Bratislava: SPN 1983.

ONDRUŠ, Šimon – SABOL, Ján: Úvod do štúdia jazykov. Bratislava: SPN 1987.

ORAVEC, Ján – BAJZÍKOVÁ, Eugénia – FURDÍK, Juraj: Súčasný slovenský spisovný jazyk. Morfológia. Bratislava: SPN 1988, s. 125 – 165.

ПАШОВ, Петър: Българска граматика. Пловдив: Издателска къща „Хермес“ 1999, с. 120 – 243.

PAULINY, Eugen: Krátka gramatika slovenská. Bratislava: Národné literárne centrum 1997, s. 112 – 146.

SOKOLOVÁ, Miloslava: Kapitoly zo slovenskej morfológie. Prešov: Slovacontact 1995.

СЛАВЯНСКИ ЕЗИЦИ. Граматични очерци. София 1994.

СТОЯНОВ, Стоян: Грамматика на българския книжовен език. Фонетика и морфология. Велико Търново 1999.

ZEMKOVÁ, Ľuba: Bulharsko-slovenský slovník. Bratislava: SPN 1977.